

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею.

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків

Подати число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шакевича.

Виходить у Львові що дил
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслана» під ч. 1,
пл. Домбровського (Хоруацини). Ек-
спедиция місцова в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламці неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня ави-
сачні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
славні» 40 с. від стрічки. По-
дани і приватні донесення по
3) с. від стрічки.

Дотеперішній вислід японсько-російської війни.

(X) Може ще ніяка війна в говійших часах не викликала такого зацікавленя в нашім краю, а також і в цілій Европі, як японсько-російська і тим можна пояснити сю незвичайну жадоху щораз нових вістий, як і безліч видумок і накручуваня вістий з боевища то на один то другий бік. Тимчасом місяць цілий проминув з того часу, як почала ся війна, а в дійсности не можна ще доси вказати ані одного поважного успіху. Війска з обидвох сторін що йно починають рушати на боевище, а боеві кораблі і кружівники, які Росія має ще вислати на море, находять ся в роботі в балтійских варстатах. Корейську залізницю і російську, що має обійти Байкальське озеро, обидві призначені додатково для достарчуваня воєнних сил боевищу, почнуть аж з літом будувати. Генерал Куроваткин, котрий має обняти начальство над російськими воєнними силами, насіє аж з кінцем марця на боевище. З усього того можна догадувати ся, що проміне ще цілий місяць, поки обопільні армії зустрінуть ся на боевищу.

Що-до морських боїв, то окрім нападу на Чемульпо Японці тричі перевели бомбардованє Порт-Артур, а кождочасне бомбардованє розпочинали ніч перед тим торпедовцями, а се діяло ся все тоді, коли Японці висаджували відділи своїх війск на Кореї і з сего бачимо, що Японці три такі транспорти висадили.

Всі три канонади Японці робили із значного віддаленя, а з виїмком першої канонади, що заподіяла деякі, тепер уже направлені, шкоди російським кораблям, вислід їх був зовсім ніякий, хоч зужито до того чимало стрільних припасів. Так само і канонада на Владивосток не викликала навіть відповіді з російського боку.

Але хоч безвистіди були сі чотири канонади, то о стілько замітніші були нічні напади торпедовців. Перший був зовсім несподіваний і заподіяв російській флоті менше більше значні шкоди. Другий і третій напад визвав російську флоту до відпору, і при сій нагоді, як запевняють російські вісти, віднесли Японці немалі втрати, іменно два торпедовці і два кружівники, окрім інших дрібніших пікід.

Вислідом отже дотеперішньої війни на мори є незначні обосторонні шкоди і втрати корабельні, однак не такої они ваги, щоби одну або другу сторону могли зробити не спроможною до дальшої війни. Відпорне лише або радше страдалне становище російської флоты можна тим пояснити, що она приневолена до великої обережности, а се іменно длятого, бо перед літом не може сподівати ся дальшого скріпленя кораблями, які насіють доперва з Европи; відтак не має Росія в східній Азії потрібних до направи кораблів більших варстатів, а на останку не має більших засобів вугля і тому приневолена з тим ощадно обходити ся. Колиб отже Росія відважила ся на рішучий бій мор-

ський, який міг би скінчити ся дуже імовірно пораженєм, тоді пропав би Порт-Артур, а тим способом було би відкрите праве крило сеї області, якою посувають ся російські війска.

Годить ся ще згадати про напад Японців в ночи 24. лютого, щоби затарасувати затопленими кораблями везд до Порт-Артур і в середині пристани викликати нафтовий пожег. Але сеї напад не вдав ся. Японці очевидно всего пробують, щоби захопити сю пристань в свої руки. Замір сеї був зовсім оригінальний. Японці зжили на своїх кораблях calcium carbide, з якого в споєню з водою вивязує ся ацителен, страшно горючий і вельми вибуховий газ, якого доси в ніякій війні не уживали, а так само і уживанє кораблів наповнених нафтою було би першим випадком, тим більше що нафта в палнім стані розілляна на поверхні пристани могла би наробити багато шкоди кораблям і цілій пристани і нанести тим більші втрати, якби пануюча тоді буря була рознесла пожег. З сего видно отже що мала японська держава хватає ся всіляких способів, щоби російського велитня знищити незвичайними і небувалыми доси способами воєнної техніки. Які ще можуть послідувати події в тій розпучливій війні, годі предсказати, але вже з тих вступних намагань можна здогадувати ся, що та війна не буде собі мати рівної в історії.

З канадйської Руси.

Подає о. Плятонід Філас Ч.С.В.В.

(Дальше).

Всі сподівали ся, що в сім вже році розпочне ся будова залізниць через наші кольонії. На залізницю ми всі чекаємо, як на спасенє Канади. Без неї самота наших фармарских відносин і за пятьдесят літ не змінила би ся, а що важайше, духове жите кольоністів, торговля і промисл хіба мозольними кроками і серед найтяжших жертв могли би розвивати ся. З потягненєм залізничих шляхів ми всі маємо надію, що хоч не змінить ся наша сумовита природа, але змінить ся в ній условини нашого життя. Полученє з містами, довиз машин, отворенє магазинів по стациях, продажя збіжя і худоби, можливість отвореня і деяких фабрик, викличе рұх додатний в нашім повільнім економічнім житю, а і для духа поставить конечний погляд до розвитку і отворить лекше ему до того поле. Колиб лиш наші фармари завчасу підготовили ся відповідно на сю хвилю, колиб зуміли своїми силами заповнити місця кондукторів залізничих, машиністів, магазинерів, посередників в скупованю на більшу скількість збіжя і доставників худоби та не дали себе бодай в тих менших урядах виклічити самими Англичанами або Німцями!

І знов виступає ту перед нами конечність пікід — те саме, від чого ми розпочали свою допис! А ми доси не маємо ні одної — а рұх залізничий і нове з ним жите вже туй-туй за нашими плечима. Шляхи вже повиміровані, в парламенті в Оттаві вже прийнято офертю на будову залізниць компанії Canadian Northern Railway, передискутовано вже й видатки на неї

в квоті 150 мільонів доларів (залізниця має перерізати цілу північну Канаду від Атлантику до Пацифіку, подібно як Canadian Pacific Railway перерізав єї в полудневих териториях), вже й в деяких місцях розпочато початкові роботи. Найдальше до 7-ох літ має залізниця бути в руху на цілій своїй кольосальній довжині. Колиб отже хоч до того часу Русь канадйська вишла зі свого дитинства, та попри Англіяцях, Французах і Німцях бодай четверте заняла місце, як гідна посестра в культурнім поході Канади! Часу було би досить, але рук і капіталу — мало.

VII.

Ми всю свою працю з сім році звернули на погашенє пожег, який шизма російська розкинула була поміж наших людей. І се нам за ласкою Божою в Альберті удало ся цілковито. Від часу, як ми прийшли, ніхто від віри не відпав, а противно богато вже покинуло шизму, богато других надумують ся повернути до католицкої Церкви. На області, обслугованій о. Дидиком (Rabettbills, Edmonton, Rondlake) остало ще 9 фамільї апостатів, у о. Строцкого (Beaverkrick) в їх ще 51, у мене 16. Повернуло 24 родив. Крім праць чисто духовної ватури (ми вислухали над 4000 сповідий, охрестили около 260 дітти, поблагословили около 40 нових супружеств, науки не опустили ні в свято ні в неділю, а голосили їх і при інших нагодах). Другою нашою роботою було творенє громад церковних, групуючи фармарів около церковного ґрунту (40 акрів), дарованого в ріжних місцевостях нашим людям тутешнім правительством на пмнтарі і під будову церков. Та робота не покінчена, але досить щасливо введена в жите, поступає хоч звільна, однак певним кроком наперед. І так на обшарі обслугованім о. Дидиком Рабетчільці не лиш церкву викінчили, але і дім мешкальний для сьвященника. Сеї-ж зими розпочнуть будову дому для СС. Служебниць, де буде і їх школа. Громада на Рондлеку успіла що-йно звести трохи материялу і призбирала кількадесят доларів на кошти будови церкви. Громада Русинів в Едмонтоні має узбираних 150 доларів і приступить до будови церкви сеї зими. Працями на тих трох областях, як вже сказано, завідує о. Дидик, і не можна не признати, що зробив він много за сеї один рік. В посліднім місяци оснував ще й читальню в Едмонтоні, однак розвій єї спивають деякі такі наші люді. Та о тім трохи назіше поговоримо.

На області о. Строцкого „над Рівером“ побудовали фармари малу церквочку (належить до неї не більше як 30 родив). Церквочка однак ще не зовсім викінчена. В будучім році викінчать єї і поставлять хату для сьвященника. Друга громада о. Строцкого має церкву готову, однак процес о ню з апостатами ще й доси не покінчений. Трета єго громада кінчить тепер будову дому мешкального, а надто має вже порізаний материял (коштом 200 доларів) на церкву. Скоро вирок в процесі з апостатами виїде (має вже виїти в серпни, але судия проволік справу задля кількох нетерплячих проволоки кримінальних процесів, котрими мусів заняти ся), приступить о. Строцкий рівнож до будови дому для СС. Служебниць і школи. Два рази посітив також о. Строцкий копальні в британській Колумбії, де наші люди перебувають на роботах.

Вкінци на моім обшарі удало ся передовсім поставити дім монастирський, стаїню для

кониї, обору для коров, так що розвій нашої стації місійної можна уважати забезпеченим. На Рождество Матері Божої урядили ми рід малої місії, хочаби пересвідчити ся, чи праця наша річна розбудила на стільки наші кольонії, щоби мимо всіх трудів, пливучих з браку доріг і з некорисного розміщення фармарів, можна було в даних хвилях зібрати більшу масу народа в одно місце. І ми виділи на місії фармарів, прибув- ших зза 100 миль до нашого монастирку. По- над 200 фір окружило наш дім, понад 1000 душ слухало проповідий.

Друга громада, котру обслуговую, покінчила рівнож дім мешкальний для священника, бракує в нїм однак ще підлоги і якого-такого уряджен- ня. Трета громада кінчить так само дім ме- шкальний, але сеї зими не маю надії, щоби вже було можна в нїм мешкати; доперва ган- тамп побивають дах.

Три інші громади, припіраючі до області, на котрій менї прийшлося працювати, набули що-йно в сїм році грунт від правительства на цминтар.

Групованє фармарів в церковній громаді йшло нам з початку досить тяжко, бо що кіль- ка господарів радї-б були мати церкву коло се- бе. Коли проте рішало ся, що на сїм, а не на ін- шім місци має розпочати ся будова — фармари, сусїдні в місцем, були вдоволені, за то подальше мешкаючі спорили, противили ся, стрейкували, від роботи відтягали ся. Конець кінцем мусїли однак уступити конечности і нинї в тїм зглядї не позістає священникови нічо иншого, як лиш поспихати роботу наперед. Майже всюди зачали ми від будови не церкви, а дому мешкального для священника. Бо хоч священників нема і ма- буть не так скоро буде їх стільки, щоби в ко- ждїм домі замешкан один, однак для нас ко- нечною показала ся потреба мати якусь свою хату, де би можна заїхати на богослуженє, а не товчи ся по тїсних хатках фармарських. Опісля ходило нам о се, щоби кожда громада мала якесь готове місце, де би можна так в літї як в зимї скликати людей на мітінї, евентуально урядити їм в такїм домі читальню і школу. І днесь, коли би тїлько найшов ся хтось спосібний до удїлюваня дітям якої- такої початкової науки, могли би вже наші кольонії в Альберті мати стїлько шкілок, кїлько домів, призначених на мешканя сьвященника, побудо- вано, отже що найменше пять, не числячи нашого монастиря.

Се буде нашою працею на зиму, щоби такі початкові шкїлки отворити в дійсности.
(Дальше буде).

Непатріотична робота.

Під таким заголовком висказує справедли- во станиславський тижневник «Нова Сїч» ось які думки:

Мимо дуже болючих дотеперїшних досвї- дів, ми ще до нинї не вилїчили ся із злочасної фракціоналїї, а доказом того нинїшня партія радикальна, на котрої чолї стоїть др. Кирило

Трильовекїй. Яка є розумна радця і підстава істнованя сеї «ніби партії», то годї вгадати, бо она в своїй програмї не має ані одного такого постулату, котрий би не був обнятий як не про- грамою партії народно демократичної, то про- грамою партії соціалїстичної. І нинїшні радика- ли зовсїм консеквентно ніякої програмї не розвивають, а вся квітєсенция їх «роботи» ле- жать в пискованю і в кириненю там, де вже робота зроблена через инних. В однім лиш ра- дикали «моцні» і консеквентні, а то в нищеню попів, а властиво віри. Після їх погляду, котрий они всіми мислимими способами намагають ся переціпити і в нарід, то все лихо тому є на сьвітї, що є віра і ві представителї попи. Щоби поправити гірку долю людства, щоби спровади- ти на землю рай, то вистарчить знищити лиш тоту ненавистну бранжу попівску і спокій в го- лові. І до тої ціли зміряє вся робота, а власти- во кирня инїшних радикалів. Попи тай попи! Се головний темат і сїх радикальних віч і зборів, се головний темат статей «Хлопської Правди» (по- кійної—Ред.) і всіх инших пєсань радикального та- бору. Заслїжені тою ненавистю до попівства, доходять вже до ідіотизму, кидають ся і руйнують все, що лише має яку небудь звязь з нена- вистями «попами». В наших руках є лист од- ного з головних менєрів радикальної «ніби пар- тії», в котрім сеї панок наказує своїм товари- шам розвинути як найенергїчїйшу агїтацію против Товариства «Просьвіти». «Просьвіта» му- сить бути знищена, а то з тої причини, що там належать «попи». Так само наказує сеї панок дальше у тїм самїм листї людей відвертати від читалень, бо у них предсїдателями є звичайно «попи». Хто цікавий, най загляне до найновїй- ших публікацій радикального табору як: «За- порожець» «Про чуда» і инші, а там знайде потверженє повисших слів. В тих то «про- сьвітних» елюкубрациях, призначених для «о- сьвідомленя» народа, по при головну тему за попів, котрих що крок малює ся що найкрїпшими красками коршєнного стїлю, по при брехвії і фалшї за церков, за попів, які істория вже давню осудила і за непра- вдивї признала, терпеливий читач вичитає напи- санє чорно на білїм і таку диковинку, що всю народну оргїзацію, почавши від кравцового ко- мїтету, аж до самого споду треба знищити, бо она головно опирає ся на понах. В тих писанях плюгають ся і безчестить ся остатними слова- ми таких людей і робїтників народних, як Оле- сницький, Романчук, Могильницький, Барш, Гу- рик, Богачевський єдино задля того, що она або самї попи, або належать до спільної з попами партії. Се вже хїба аж надто ясний доказ, що людям, котрі з такими кличами йдуть між на- рїд, котрі такими «благородними» ідеями та спо- собама хотять «осьвідомити і просьвітити» меншо- го брата, що людям бракує пятої клєнки в го- лові і їх би належало піддати під обсервацию лікарску. Томуж і не диво, що від радикальної партії нинї всі розважїйшї люди геть відсту- пили і она рекрутує ся лиш з гімназїстів і се- минарїстів, котрих повигаляли зі шкїл, та з ин- ших недовчених молодиків: І ті то «герої», ко- трим ще зелено в голові, розлазять ся по селах,

як треба, то навіть перебрані за хлопів і роблять «полїтику». А та полїтика є того гатунку, що плетуть анальфетам, що нема Бога, що то все попи новигадували, що хлопови не треба ніякого проводу, що він сам собі вистарчає і т. и., а на доповненє своїх наук, розкидають межі нарід масу всіляких брошур в родї тих, про які висше була бесїда. Головною і першою заповідю своєї пропаганди кладуть, аби хлоп «пова» не слухав. З такої роботи повстає велика кирня межі людьми, підозрїня, недовірє, сварня — одним словом біда, бо незгода. А кїлько шкоди для народної справи павє з такої незгоди, то за те навишемо иншим разом. А тепер лиш перестерї- гаємо наших людей перед таким лихом. Тямте люди, що лиш в єдности сила! Тож тримайте ся крїпко і всі народної оргїзації, котру самї собі що року вибираєте, а кожного брехача, ко- трий би хотїв вас розвїднати та порїжнати, ко- трий би намовляв вас на що инше, гонїть геть від себе! То ворог тяжкий, хоч би він не знати як красно говорив, хоч би він себе за незнати якого парїюга представляв!

Державна рада.

Цїле вчерашнє засїданє виповнило досло- внє відчитуванє петицій та інтерпелляцій і по- іменнї голосованя. Між інтерпелляциями відчита- но три посла В. а. с. Яворського в справі пове- деня старости в Рудках супротив о. Овишкевича, в справі поведєня залїзничого урядника Нада- ховського при продажї білетів і в справі надуж- итя урядового становиска старостою Францом у Львові.

Підчас поіменних голосовань пос. Крамарж зажадав обчисленя комплету, а рівночасно вий- шли всі Чехи зі салї серед протєстів Нїмцїв против такого поступованя. Обчисленє виказало присутність 108 послів, отже достаточний ком- плет. Під конець засїданя зажадав пос. Скаля скликаня комісії длї нагани против Вольфа, який назвав єго «старим драбом».

Не обїшло ся також без малої перепалки. Іменно всеймець пос. Малїк зажадав голосу в ціли заниту і став відчитувати щось з карточки таким тихим голосом, що президент по кіль- кратнїм уїмненю, відобрав єму голос. Пос. Штайн виступив задля того острими словами против президента, називаючи єго поступованє не лицюючим чєсти кавалїра. Президент гр. Фе- тер вивпросив собі таку критику і пересвідчив- шия Штайна, що Малїк читав інтерпелляцію, якої читаня президент був збороняв, заявив, що ві- добране голосу наступило зовсїм оправдано. О год. 6 1/2 замкнено засїданє до нинїшного дня.

НОВИНИ.

— **Калєндар.** В середу: руско-кат. Зєнова, (Сєредопїстє); рим.-кат. Любина, Герберта. — В четвєр: руско-кат. Герасима, Юліяній; рим.-кат. Гертруди.

— **Є. Ексц. Митрополит Шептицький** в дорозї з Відня до Львова задержав ся в домі своїх ро-

2

Володимир Бирчак.

Урвана пісня.

(Новєля).

(Дальше).

III.

— А тимчасом допитують ся всі, коли вже раз той слюб буде. А дружки, що вбирають молоду, від- повідать раз у раз: «най збирають ся усі! — ще лиш у вельон вберем молоду!»

І зїбрали ся всі! І гостей на салї мов того зїлля у буйному по- лі. А зі всіх найбільше нетерпели- вїй мамцї: допитують ся раз у раз, коли вже раз той слюб буде—коли вже їх довї підуть у танець?! А дружки, що вбирають молоду, від- повідать раз у раз: «най збира-

ють ся усі! — ще лиш у вельон вбе- рають ся усі!»

А в дверох тїльки хлопцїв, що на гучних зборах гучних патріотів! А кождий — кождий, що хоч не говорить, а що другє слово: «ах коли вже, коли вже той слюб — вечєра буде?! Ах коли вже, коли вже, коли?» А з гардероби знова відгомін іде: «най збирають ся усі! — ще лиш у вельон вберем молоду!»

А тимчасом і білолиций висту- пив на небо — мов би се голуб розпростер по небї свої білі крила. І ген-ген цїле село прикрилось його блєском! І в сріблї купає ся й па- рохія сама — і сад і усе ген-ген аж по синї гори!

Тай навіть на салю — між го- стий упало промінє. А з гардероби знова відгомін пішов: «най збира- ють ся усі! — ще лиш у вельон вбе- рем молоду!»

І знов минула година і знов з

гардероби пішов відгомін: «най зби- рають ся усі! — ще лиш у вельон вбе- рем молоду!»

IV.

А Гошовський глянув тимчасом на салю і їх очї стрїнули ся ра- зом.

«Ах той усєміх її — той усєміх її!» — подумав. І вслїд за тим прий- шло йому на думку, як стрїнув її перший раз на весїллю її сестри і як тоді, підчас кадрия, так само усєміхнула ся йому! І велїд за тим налізули дєсь і другї спомини на його думку. Дєсь мов би по білому свїту гладкі савки гнали. Всюди ти- хо — ген по обрїю цілому — а лиш там — в передї — дєсь мов миля- ми від тебе один дзвінок колоколе: дзєнь-дзєнь! дзєнь-дзєнь! дзєнь-дзєнь!

То дєсь опісля став у них бу- вати! І ах, Боже, як любо — со-

лодко поплив йому той час! — мов вітряний легїт, понад буйнї ниви. Бо не лиш що вона витала все з усєміхом його, а ще й до того, як її родина його величала! Як ми- ло та радо витали його!

Тай ве одно лишє коханнє лу- чило їх! А до того лучили їх ще й спїльні ідеали — спїльна цїль жит- тя і любов до бїдного — рїдного люду! І як любо — любо минали їм хвилї на тихій розмовї, на вір- ному словї, на мрїях про працю для бїдного люду!

І дєсь далї полетїли савки по гладкому свїту: дзєнь-дзєнь! дзєнь-дзєнь! дзєнь-дзєнь!

(Дальше буде).

дичів в Стрільбичах і прибуде до Львова за кілька днів.

— **Реколекції для пань** відбудуться в днях 24, 25 і 26 с. м. в церкві СС. Василянок при ул. Зиблікевича. Кожного дня початок точно о 4 год. — З огляду, що більшість пань згодилася на сі дні, проте переносить ся і речинець, поданий о. Василяними, на сей час.

— **Реколекції для паніз** відбудуться в днях 23, 24, 25 і 26 с. м. в каплиці духовної семінарії при ул. Коперника. Кожного дня початок точно о 6 год. вечер.

— **„Кружок правників“** скликає на день 18. марця (п'ятниця) с. р. віче в справі кривавої українсько-руської виділу правничого у Львові. Віче відбуде ся в III. сали львівського університету точно о 7 год. вечером. В виду важности сирьва просить ся усіх товаришів о як найчисленнійшу участь. За Виділ: *Іван Яримович*, голова, *Богдан Ритийський*, писар.

— **Відложеноє сесії державної ради** послідє — як пише Volksblatt — дня 24. с. м. N. W. Journal означає сей день на 23. с. м., а Zeit на день 18. с. м. і додає, що державна рада забере ся знова дня 12. цвітня.

— **Пожарний „Соколя“ в Підпечарах**, товмацького повіта, засновано на статуті львівського „Сокола“. Ц. к. намісництво затвердило вже статут.

— **З судової сали.** Длльший хід розправи в справі демонстрації на університеті почав ся вчерз послудни точно о 4½ години. Сьвідок Михайло Гапуш в який, богослов, не може рішучо сказати, чи між демонстрантами був обж. Бабин і чи кричав regeat, бо по так давнім часі не пригадує собі точно справи. — Сьвід. Конст. Гулай, богослов, мав, як ему здає ся, бачити обж. Стельмахова і Марисюка. Більше нічого не знає. Під присягою не міг би ствердити повнешого факту. — Сьвід. Михайло Жовнірчук, богослов, на певно нічого не може сказати. Знає ся ему, що бачив обж. Бабина і Марисюка. На жаданє прокуратора заприсяжено сего сьвідка, почім сьвідок не пригадує собі вже добре, кого бачив. — Сьвід. Лев Кочій, богослов, мав бачити при демонстрації обж. Галуциньського і Бабина. — Сьвід. Василь Мандзук, богослов, не пригадує собі нічого. — Сьвід. Микола Мандук, богослов, визнає, що між обжалованими не бачить того, який, як зізнав при в слідстві, вимахував палицею на коритаря. — Длльший сьвідок Василь Олексин, богослов, не пізнає жиб обжалованими учасників демонстрації. — Сьвід. Іван Пасіка, богослов, мав короткий зір, сидів в послдній ливці і хоч бачив демонстрацію, не міг би вказати учасників демонстрації. — Сьвід. Придаткевич Іван, богослов, нічого не пізнає з обжалованих, мав лише бачити обж. Стадника, що зводочував питомців до солідарности з прочи ми академіками. — Сьвід. Константин Балицький, богослов, визнає, що між демонстрантами пізнав обж. Словіцького, котрий стояв в гурті в часі демонстрації, а на то, що він робив, сьвідок не звертає уваги, бо більше дивив ся на кс. Фіалка. Сьвідок був заприсяжений в слідстві. — Сьвід. Маріян Рогошевський, богослов, сидів в задних лавках підчас демонстрації, нікого не бачив і не пізнає тепер нікого. — Сьвід. Николай Томич, богослов, мав бачити обж. Словіцького, але чи напевно, не знає. Так само рішучо не знає, чи бачив обж. Бабина на сали, чи перед демонстрацією на коритаря. — Обж. Словіцький признає між тим, що був тоді вправді на сали, візханий другими, але сам в демонстрації участі не брав.

Сьвідок Банах Теодор, богослов, здаєть ся, бачив обж. Бабина, котрий стояв спокійно в сали уже по киданю покладків. В слідстві означив число демонстрантів на 80. — Сьвідок Роман Решетило, богослов, визнає, що, здаєть ся, бачив обж. Бабина, котрий мав мати отворені губи, пеначеб кричав. — Ту відчитано телеграму сьвідка Черкавського і реляцію вознього що до сьвід. Вержбицького. Згідно з внесенєм прокуратора і оборонців постановлено зізнаня тих сьвідків відчитати. Сьвід. Вержбицький, богослов мав бачити палки піднесені до гори, але нікого не пізнав. Сьвідок Черкавський Мирослав, богослов, не бачив жадного знакомого, лише одного якогось високого брунета.

По відчитаню телеграм від сьвід. Черкавського судія відчитав акти дисциплінарного доходження на університеті. В них стверджено, що цілю демонстрації був протест проти вибору ректором кс. Фіалка. На питанє, чи брав участь в демонстрації, кожний з покликаних студентів відповідав потакуючо, щоби тим ствердити факт неузгляданя внесеного перед тим письмєнного протесту проти вибору ректора. При кінці протоколу стверджує, що обж. Стадник звивав богословів по демонстрації до виходу із сали та що покарано 8 студентів relegованєм. Протоколу з дисциплінарного слідства переслухані не підісудували, бо він був писаний по польски. — Обж. Гавкевич зазначає, що при дисциплінарнім слідстві запервено, що з тих актів не будуть користати при судовім слідстві. — По нім встає заступник прокураторії і розширює акт обжалованя що до обж. Стадника о наклонюване богосло-

вів до опушення сали. З огляду, що прокуратор промовляв по польски, а в. др. Левицький іменем лави оборонців і обжалованих протестує проти польскої промови при рускій розправі та просить о зазначенє сего в протоколі.

По короткій перерві промовляв прокуратор (по польски). По описаню події зазначив, що хотий нема доказу, хто ударив кс. ректора Фіалка, то однак напад на сали був, були обидні крики regeat, „ганьба“ в часі его викладу, що підпадає під §. 312 і 314. Дальше заявляє, що дисциплінарне покаранє винних не виключає судової кари, почім по черві старає ся вказати вишу кожного з обжалованих через присутність або чинну участь в демонстрації. Промову кінчить постановленєм внесенє на відповідне покаранє винних.

По нім забрав слово оборонець др. Кость Левицький. Навязуючи до промови прокуратора, оборонець освятлює причини цілої події з дня 16 жовтня, аби вказати, що молодіж була спровокована до сего учинку. Одним зведеном в єї провокованю був невдалий вибір кс. Фіалка ректором. Сам кс. Фіалек се бачив і зрік ся першим разом сего достоїнства, а коли его знова вибрано ректором, усунув ся від другої і матрикуляції, аби не дразнить рускої молодіжкі. Демонстрація в 16. жовтня була як-раз протестом проти вибору кс. Фіалка ректором і була она лише заявою недовіра до его особи, а не мала на меті спійнати его в урядовню. Однак наслідки сєї демонстрації були зовсім инні, чим се звичайно буває деінде. По дисциплінарнім слідстві прогнано 8-ох студентів, а опісля потяг его їх до судової відвчальности. Прокураторя навіть не виказує їм вини, лише загально обжаловує їх о п-реступ § 312 і 314 к. з. Дальше оборонець звертає увагу на факт, що всі академики покликани перед дисциплінарнім судом признали ся до участі в демонстрації, а колиб слідство було тревало дальше, то учасників демонстрації виказало би понад 400, коли тимчасом, як се зізнав др. Вияж, в сали могло помістатися кількадесятє демонстрантів. Дисциплінарного доходження не можна отже брати за основу до судового обжалованя. Вікінці що до солідарности з демонстрацією, то она могла відносити ся також до демонстрації через письмєнну заяву, яка попередила кількома днями демонстрацію з дня 16. жовтня. Слова regeat також не можна назвати обидливим, бо доси нігде за него не карано. Наконець оборонець по черві виказує невинність чотирох ним боронених клієнтів.

Другий промовляв оборонець др. Микола Шухевич. По сконстатованю з прикросцию, що яко б. студент львівського університету мусєть виступати в сєї справі, переходить мотиви демонстрації і апелює до суду, аби признав ся тут некомпетентним, бо засудом нарушає ся автономію університету, а тим самим честь его професорів. Що події, які стануть ся в мурах університету, має судити сенат, доказують хочби найновішій демонстрації на віденським університеті. Сенат сего університету замикаючи виклади, рівночасно оголосив, що з тою хвилею всі демонстрації будуть підлягати не сенатови але поліції. Для добра отже львівського університету і для добра краю оборонець просить о уявленє всіх обжалованих, а вікінці переходить заміти прокураторії і зізнаня сьвідків що до чотирох обжалованих, яких в н. заступає та просить о їх уявленє.

Третий з оборонців др. Володимир Загайкевич, який заступає пятох обжалованих, згадавши виводи своїх попередників, із здивованєм зазначає, що на лаві обжалованих засідають найліпші сини народу. Виказує ідеову сторону цілої тої університетської події. Она є лише одним звеном в борбі о права Русинів на львівським університеті і яко таку належить єї оцінювати, бо молодіж уважала вибір ректором кс. Фіалка обидою і потоптанєм своїх прав. Вказує, що поступованє судове не виказало, що обжаловані хотий чинно зневажити кс. Фіалка, або перешкодити в его урядованю, дальше переходить по черві своїх клієнтів, вказуючи їх безвинність і кінчить просьбою, аби в слудая приміненя кари суд мав на увазі матеріяльний стан обжалованих при обмінї кари на гривну.

Опісля забрав голос прокуратор у відповідь на деякі виводи оборонців і по нім промовляв ще адв. др. Левицький, почім судія оголосив вирок.

Обжалованих Марисюка, Бабина і Словіцького засуджує ся за переступ § 314. к. з., що дня 16. жовтня 1903 р. з незвісними судови особами війшли насильно до викладової сали і нерешкодили кс. ректорови Фіалкови в урядованю, на кару 5 днів арешту з обміною на 20 К гривни і на кошти судового поступованя. Прочих обжалованих уявлено. Прокуратор зголосив відкляк що до низького виміру кари засудженням і що до уявленя прочих обжалованих.

— **Демонстрації учеників в Кракові.** Три послдні дні минулого тижня — як доносить Nowa Reforma — на улицах Кракова демонстрували... гімназьяльні ученики. Привід до демонстрації дала брукова газетка Wiek nowy, в якій появила ся статейка з замітом пересадних

строїв, арганції, розпусти і т. д. на адресу краківських гімназьяльців. Другого дня, в п'ятницю, зібрало ся на Шевській удици перед редакцією Wiek-u pow-ого до 500 учеників і свистом та криком заявили редакторам своє негодованє. Wiek nowy „збештав“ за те дїтвору, а она ему за те в суботу устроїла другу демонстрацію. Сим разом зібрало ся вже около 2.000 учеників. Ані поліція, ні покликанє військо не могло дати ради з дїтворою, яка кидала камінєм, а навіть звалила з ніг одного жовніра. Поліціянт в обороні сего жовніра добув шаблі і ранив двоох шкрабів. Три години герцювали поліціянти, поки змогли розігнати малих демонстрантів. В неділю повторили ся знова демонстрації учеників. Поліціянтів шарпано, опльовувано, бито, а одному забрано чакю. Свисти і крики тревали кілька годни, поки умучена дїтворя не уступила і не дала відітхнути немєнше змученим поліціянтам. В часі сих трєх демонстрацій арештовано кільканайцять учеників. Nowa Reforma осудила сєй вибір гімназьяльців яко „надто крефкі“, більше слів на его осуд не находить та замічує, що він не буде мати тих наслідків, які міг би мати в инних (?) условинах. Найби так, не дай Боже, зважили ся демонструвати рускі ученики, то сєй сам орган плюнув би на них: дїтчею з гайдамацькими інстинктами, розвидженєм і т. п. епітєтами, згадав би і станиславівську гімназю і горлав би на всі заставки на всі рускі гімназї, на професорів, родичів, знохав би там радикалів, социялістів і всяких инних „руских агітаторуф“. „Бо то по іннего!“

— **Злодійство.** Поліція арештувала нині, на зазив дирекції пошти, Станислава Ванкого, помічного урядника, який фальшував квіти. Здефравдована квота вносить около 5.000 К.

— **Переїзд через Байкал.** „Одеський Листок“ подає отсі подробиці сєї дороги перебутої недавно одним з купців, що приїхав з Владивостока: За 4 годинний переїзд санками через Байкальське озеро плачено 15 рублів від санок на три особи. Були се санки приватної особи, селянина з околиці. Селяни добре заробляють на тім, а до того роблять вигоду подорожним, бо не треба ждати на санки державні, які курєють рідше. Подорож залізницею з Владивостока до станції Маньжурія на границі Сибіру, була вельми тяжка. На деяких станциях треба ждати по 5 до 6 годни з причини вимовнаня війскових поїздів. Залізничні вози переповнені, тяжко найти місце до станя. Нераз подорожні ждуть по 2 або 3 дні на місце в поїзді. Много осіб з Порт Артура і Владивостока перенєсло ся до Хабаровска і Нікольска. В тих містах підскочили ціни готелів незвичайно високо. За малу кімнатку платить ся на добу по 7 і більше рублів.

— **Дрібні вісті.** Цісар санкціонував ухвалений галицким сеймом закон в справі краєвого додатку до коштів на будову водних доріг. — В Темешварі дало ся оновіти чути сильне землетрясенє. — В Будапешті має застрайкувати 4.000 краєцких помічників і 200 дрібних краєцків. — У Відни помер генеральний інспектор війська кн. Людвик Віндшґрец, бувший командант львівського корпусу.

— **З перемискої єпархії.** Завідателем жуковтського деканата іменованій о. Володимир Левицький з Гвозьової, а белзким віцедєканом о. Іван Пleshкевич з Боратина. Презенти одержали: Орест Сиротинський на Горинєць і Яків Яхно на Заколот. Завідателем Ветлина балгородського деканата назначений о. Мих. Осідач. Окінчений богослов Кароль Круль із львівської єпархії приятий в звязь перемискої єпархії.

Телеграми

з дня 15. марця.

Відень. Архиви. Фридрих Леопольд виїздить з порученя цісаря до Петербурга, аби вручити цареві власноручний лист цісаря.

Лондон. З Токію і Шангаю доносять, що між Япанцями кружляє чутка, немов би Росіяни опустили Порт-Артур.

Daily Mail доносить з Чіфу під датою 12. марця: Кореспондент Daily Mail-у підплив човном до Порт-Артура, так що міг оглянути форти і місто та ствердив, що батерії і форти переважно не ушкоджені. Гармат нігде не видко. Над містом зносять ся стовпи диму. Війска ані прапорів зовсім не видно. Все пеначе би завмерло.

Daily Mail доносить, що япанське військо побило Росіян коло Анджу на границі корейско-маньжурської.

Токію. Субскрипція на державну позичку принесла доси 452 мільони єнів.

Російські війска збирають ся на західнім побережю півострова Ліввуну коло місцевости Фучю і Фуляндсен.

Париж. З Ніочвану доносять, що на маньжурсько-китайській границі стоїть 80.000 китайського війска.

